

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН

«Затверджую»
Завідувач кафедри
доц. О. В. Мартиненко

«17» серпня 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти
Методика аналізу хорових творів

Спеціальність: 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво та художня культура)

Факультет: психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Бердянськ, 2021

Робоча програма «Методика аналізу хорових творів» для здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Освітньої програми Середня освіта (Музичне мистецтво та художня культура)

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент Григор'єва В. В.

Робочу програму погоджено проектною групою освітньої програми «Середня освіта (Музичне мистецтво та художня культура)» та схвалено на засіданні кафедри теорії і методики навчання мистецьких дисциплін

від «17» серпня 2021 року (протокол № 1)

Завідувач кафедри _____ (Мартиненко О.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми _____ (Омельченко А.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	За вибором	
Змістових модулів – 6	Спеціальність: 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 90		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	3-й
Мова навчання: українська	Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Музичне мистецтво та художня культура)	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 70	Освітній ступінь: магістр	12	4 год.
		Практичні, семінарські	
		12	4 год.
		Самостійна робота	
		66	82 год.
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 24:66

для заочної форми навчання – 8:82

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Методика аналізу хорових творів» полягає у формуванні засобів професійного розвитку в процесі фахової підготовки магістрів; оволодінні науково-теоретичними основами методики аналізу хорових творів як складової професійного розвитку майбутнього диригента-хормейстера та всіх профільних дисциплін диригентської освіти; розширенні тематики теоретичної та методичної підготовки майбутнього хормейстера, зміст якої не охоплюється повністю рамками стандартних дисциплін; підготовка фахівців-диригентів, хормейстерів до практичної роботи в якості викладачів спеціальних дисциплін у закладах вищої освіти I-II рівнів акредитації.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Методика аналізу хорових творів» є:

- теоретичне узагальнення історичного досвіду хорової творчості та хорового виконавства;
- ознайомлення із кращими зразками хорової літератури, що представляє різні стилі хорового мистецтва;
- засвоєння методів і прийомів аналізу хорових творів різних за складом та фактурою.
- засвоєння комплексу спеціальних знань, вмінь та навичок, необхідних у практичній музично-педагогічній та виконавській діяльності;
- формування професійного мислення, умінь і навичок аналітичної діяльності;
- формування професійного менталітету науково-педагогічного працівника музично-педагогічної і мистецької галузей;
- формування музично-педагогічного професіоналізму педагога-музиканта.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції*	Результати навчання
1	загальні	Системні Здатність займати активну громадянську та життєву позицію, діяти на засадах соціальної відповідності. Розвивати лідерські якості. Здатність виконувати професійну діяльність у відповідності до стандартів якості. Здатність генерування нових ідей (творчості).	<i>Знати</i> фундаментальні основи української та світової культури і мистецтва; значення хорової літератури у процесі професійного становлення майбутнього вчителя музики-хормейстера; рівень сучасної науково-теоретичної бази з проблем аналізу хорових творів науково-теоретичну літературу з

			<p>даної проблеми та особливості її бібліографічного опису</p> <p><i>Вміти</i></p> <p>визначати роль хорового мистецтва у професійному формуванні майбутнього вчителя; застосовувати методи аналізу і синтезу, систематизації, абстрагування та конкретизації; стисло викладати власні судження та відтворювати їх аргументовано і грамотно у письмовій формі</p>
2		<p>Соціальні та загальнокультурні</p> <p>Здатність до формування світогляду, національної самосвідомості.</p> <p>Прагнення до постійного самовдосконалення і духовного збагачення.</p> <p>Прагнення до володіння моральними якостями.</p>	<p><i>Знати</i></p> <p>роль і значення музичного мистецтва як складової духовної культури людства;</p> <p>роль музично-хорової літератури у процесі становлення загальноестетичної культури учнів;</p> <p><i>Вміти</i></p> <p>виділяти особливості виконавської діяльності відомих хорових колективів;</p> <p>використовувати знання хорового репертуару в умовах реальної хормейстерської діяльності.</p>
3	фахові	<p>Музикознавчі</p> <p>Усвідомлення основ, специфіки, ціннісних положень музично-теоретичних та музично-історичних дисциплін.</p>	<p><i>Знати:</i></p> <p>основні жанри світового хорового мистецтва;</p> <p>теоретичний матеріал з теорії та історії музики, гармонії, поліфонії, хорознавства, техніки диригування, методики роботи з хором, бібліографії;</p> <p>основну термінологію щодо розвитку хорових жанрів у історичному ракурсі;</p> <p>специфіку художнього образу в музичному мистецтві</p> <p><i>Вміти:</i></p> <p>володіти джерелознавчою базою та мистецтвознавчою термінологією;</p> <p>використовувати у практичній діяльності власний досвід емоційно-ціннісного ставлення до явищ музично-хорового мистецтва;</p> <p>аналізувати досягнення сучасного хорового мистецтва у контексті сучасного культурно-історичного процесу;</p>

			<p>характеризувати особливості розвитку музики на різних етапах її історичного функціонування, характерних мистецьких напрямів в умовах різних суспільних формацій;</p> <p>розкривати співвідношення традиційного і новаторського в музиці композиторів різних шкіл та творчих угруповань, спираючись на нові дослідження в галузі музичного мистецтва;</p> <p>використовувати аналіз хорових творів у процесі практичної роботи хормейстера.</p>
--	--	--	---

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1 Історико-стилістичний аналіз хорового твору.

Тема 1. Принципи комплексного аналізу хорового твору. Структура аналізу хорового твору.

Тема 2. Предмет та проблематика методики аналізу хорових творів. Основні завдання курсу. Огляд наукової літератури. Підбір літератури для виконання аналізу та виконання її бібліографічного опису.

Змістовий модуль № 2 Літературно-художній аналіз хорового твору.

Тема 1. Жанрові, структурні і художні особливості літературної основи твору та їх вплив на емоційну та ідейну сутність образу.

Тема 2. Історико-стилістичний та літературно-художній аналіз хорового твору.

Змістовий модуль № 3 Музично-теоретичний аналіз хорового твору.

Тема 1. Музична форма хорового твору та її схематичне зображення.

Тема 2. Ладотональний план твору, способи ладотонального розвитку.

Змістовий модуль № 4 Музично-теоретичний аналіз хорового твору

Тема 1. Гармонія як формотворчий і колористичний фактор, стиль гармонічної мови. Гармонічні каденції, їх виражальне значення.

Тема 2. Метроритм твору, музичний метр і його співвідношення з ритмом вірша. Розмір, його співвідношення із жанровою основою музичного твору.

Тема 3. Фактура твору. Функції супроводу.

Змістовий модуль № 5 Вокально-хоровий аналіз хорового твору.

Тема 1. Типи та види хору: однорідні, мішані, неповні. Діапазон хорових партій, характеристика регістрів. Теситурні умови.

Тема 2. Визначення музичних тем, їх характеристика. Засоби тематичного розвитку. Розміщення тематичного матеріалу в хорових партіях, інструментальному супроводі та партії соліста (солістів).

Тема 3. Визначення інтонаційних труднощів твору, строю та здійснення аналізу твору з погляду ансамблю.

Тема 4. Дикційні та ритмічні особливості твору. Звуковедення. Хорове дихання.

Змістовий модуль № 6 Виконавський аналіз хорового твору.

Тема 1. Визначення диригентської схеми та диригентських засобів для створення художнього образу твору.

Тема 2. Інтерпретація твору, план репетиційної роботи.

Тема 3. Вибір виконавських штрихів та їх вплив на характер музики.

Тема 4. Значення твору для вдосконалення професійної майстерності хорового колективу та диригента, виховання слухачів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі			усього	у тому числі				
		л	п	с.р.		л	п	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Історико-стилістичний аналіз хорового твору										
Тема 1. Принципи комплексного аналізу хорового твору. Структура аналізу хорового твору.	8			8		8	2		6	
Тема 2. Предмет та проблематика методики аналізу хорових творів. Основні завдання курсу. Огляд наукової літератури. Підбір літератури для виконання аналізу та виконання її бібліографічного опису.	7			7		7			7	
Разом за змістовим модулем 1	15			15		15	2		13	
Змістовий модуль 2. Літературно-художній аналіз хорового твору										
Тема 1. Жанрові, структурні і художні особливості літературної основи твору та їх вплив на емоційну та ідейну сутність образу.	5			5		5			5	
Тема 2. Історико-стилістичний та літературно-художній аналіз хорового твору.	10	3	3	4		10			5	
Разом за змістовим модулем 2	15	3	3	9		15			10	
Усього годин	30					30				
Змістовий модуль № 3 Музично-теоретичний аналіз хорового твору										
Тема 1. Музична форма хорового твору та її схематичне зображення.	9	3		6		9	2		7	
Тема 2. Ладотональний план твору, способи ладотонального розвитку.	6			6		6			6	
Разом за змістовим модулем 3	15	3		12		15	2		13	
Змістовий модуль № 4 Музично-теоретичний аналіз хорового твору										
Тема 1. Гармонія як формотворчий і колористичний фактор, стиль гармонічної мови. Гармонічні каденції, їх виражальне значення.	6		3	3		6		2	4	
Тема 2. Метроритм твору, музичний	4			4		4			4	

метр і його співвідношення з ритмом вірша. Розмір, його співвідношення із жанровою основою музичного твору.										
Тема 3. Фактура твору. Функції супроводу.	5			5		5			5	
Разом за змістовим модулем 4	15		3	12		15		2	13	
Усього годин	30					30				
Змістовий модуль № 5 Вокально-хоровий аналіз хорового твору										
Тема 1. Типи та види хору: однорідні, мішані, неповні. Діапазон хорових партій, характеристика регістрів. Теситурні умови.	5	3		2		5			5	
Тема 2. Визначення музичних тем, їх характеристика. Засоби тематичного розвитку. Розміщення тематичного матеріалу в хорових партіях, інструментальному супроводі та партії соліста (солістів).	4		3	1		4		2	2	
Тема 3. Визначення інтонаційних труднощів твору, строю та здійснення аналізу твору з погляду ансамблю.	3			3		3			3	
Тема 4. Дикційні та ритмічні особливості твору. Звуковедення. Хорове дихання.	3			3		3			3	
Разом за змістовим модулем 5	15	3	3	9		15		2	13	
Змістовий модуль № 6 Виконавський аналіз хорового твору										
Тема 1. Визначення диригентської схеми та диригентських засобів для створення художнього образу твору.	5	3		2		5			5	
Тема 2. Інтерпретація твору, план репетиційної роботи.	2			2		2			2	
Тема 3. Вибір виконавських штрихів та їх вплив на характер музики.	5		3	2		5			5	
Тема 4. Значення твору для вдосконалення професійної майстерності хорового колективу та диригента, виховання слухачів.	3			3		3			3	
Разом за змістовим модулем 6	15	3	3	9		15			15	
Усього годин						30				
Усього годин	90	12	12	66		90	4	4	82	

5. Теми лекційних занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Принципи комплексного аналізу хорового твору. Структура аналізу хорового твору.	3	2

2	Історико-стилістичний та літературно-художній аналіз хорового твору.		
3	Жанрові, структурні і художні особливості літературної основи твору та їх вплив на емоційну та ідейну сутність образу.		
4	Музична форма хорового твору та її схематичне зображення.	3	2
5	Гармонія як формотворчий і колористичний фактор, стиль гармонічної мови. Гармонічні каденції, їх виражальне значення.		
6	Типи та види хору: однорідні, мішані, неповні. Діапазон хорових партій, характеристика регістрів. Теситурні умови.	3	
7	Визначення диригентської схеми та диригентських засобів для створення художнього образу твору.	3	
	Усього	12	4

6. Теми практичних занять

№ з\п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Історико-стилістичний та літературно-художній аналіз хорового твору.	3	
2	Історико-стилістичний та літературно-художній аналіз хорового твору.		
3	Ладотональний план твору, способи ладотонального розвитку.		
4	Фактура твору. Функції супроводу.		
5	Гармонія як формотворчий і колористичний фактор, стиль гармонічної мови. Гармонічні каденції, їх виражальне значення.	3	2
6	Визначення музичних тем, їх характеристика. Засоби тематичного розвитку. Розміщення тематичного матеріалу в хорових партіях, інструментальному супроводі та партії соліста (солістів).	3	2
7	Вибір виконавських штрихів та їх вплив на характер музики.	3	
8	Інтерпретація твору, план репетиційної роботи.		
	Усього	12	4

7. Самостійна робота

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Принципи комплексного аналізу хорового твору. Структура аналізу хорового твору.	8	6
2	Предмет та проблематика методики аналізу хорових творів. Основні завдання курсу. Огляд наукової літератури. Підбір літератури для виконання аналізу та виконання її бібліографічного опису.	7	7
3	Жанрові, структурні і художні особливості літературної основи твору та їх вплив на емоційну та ідейну сутність	5	5

	образу.		
4	Історико-стилістичний та літературно-художній аналіз хорового твору.	4	5
5	Музична форма хорового твору та її схематичне зображення.	6	7
6	Ладотональний план твору, способи ладотонального розвитку.	6	6
7	Гармонія як формотворчий і колористичний фактор, стиль гармонічної мови. Гармонічні каденції, їх виражальне значення.	3	4
8	Метроритм твору, музичний метр і його співвідношення з ритмом вірша. Розмір, його співвідношення із жанровою основою музичного твору.	4	4
9	Фактура твору. Функції супроводу.	6	5
10	Типи та види хору: однорідні, мішані, неповні. Діапазон хорових партій, характеристика регістрів. Теситурні умови.	2	5
11	Визначення музичних тем, їх характеристика. Засоби тематичного розвитку. Розміщення тематичного матеріалу в хорових партіях, інструментальному супроводі та партії соліста (солістів).	1	2
12	Визначення інтонаційних труднощів твору, строю та здійснення аналізу твору з погляду ансамблю.	3	3
13	Дикційні та ритмічні особливості твору. Звуковедення. Хорове дихання.	3	3
14	Визначення диригентської схеми та диригентських засобів для створення художнього образу твору.	2	5
15	Інтерпретація твору, план репетиційної роботи.	2	2
16	Вибір виконавських штрихів та їх вплив на характер музики.	2	5
17	Значення твору для вдосконалення професійної майстерності хорового колективу та диригента, виховання слухачів.	3	3
	Усього	66	82

8. Методи навчання

1. Словесні методи: лекція, розповідь-пояснення, бесіда.
2. Наочні методи: ілюстрація, демонстрація.
3. Практичні методи: практичні роботи, твори, реферати.
4. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: створення ситуацій інтересу (використання пізнавальних ігор-вікторин, гумористичних уривків, перегляд навчальних телепередач, кінофільмів).
5. Методи контролю і самоконтролю: тестові завдання, екзамен.

9. Методи контролю

Письмова курсова робота

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Сума	
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100	
6	6	6	6	6	6	6	6		
Поточне тестування та самостійна робота								Сума	
Змістовий модуль №3				Змістовий модуль № 4					
T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	100
6	6	6	6	5	6	6	6	5	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	
90-100	A	відмінно	зараховано
78-89	B	добре	
65-77	C		
58-64	D	задовільно	
50-57	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Навчальна і наукова література.
2. Навчально-методична документація (навчальна та робоча програма дисципліни, опорні конспекти лекцій, методичні рекомендації до проведення практичних занять та самостійної роботи).
3. Методичні матеріали для студентів з питань самостійного опрацювання фахової літератури.
4. Тематика реферативних робіт.
5. Інтерактивні мультимедійні матеріали.
6. Засоби контролю знань (питання поточного контролю, тести).
7. Питання до заліку.

12. Рекомендована література

Базова

1. Серганюк Ю.М., Серганюк Л.І., Їжак В.О. Методика аналізу хорових творів. – Івано-Франківськ: Прикарпатський університет, 1992. С. 65 –87.
2. Безбородова Л. А. Дирижирование: учеб. пособие для студентов пед. ин-тов. М.: Просвещение, 1990. 120 с.
3. Григор'єва В.В., Омельченко А.І. Хорове диригування: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Бердянськ: Видавець БДПУ, 2015. 218 с.
4. Григор'єва В.В., Омельченко А.І. «Анотація на хоровий твір: зміст, структура та рекомендації щодо написання». Бердянськ: БДПУ, 2012. 120 с.

Допоміжна

1. Голик Г. Г. Психологія диригентсько-хорової діяльності. Дрогобич: Вимір, 2000. 93 с.
2. Доронюк В. Д. Курс техніки диригування Івано-Франківськ, 2004. 145 с.
3. Доронюк В. Д. Методика викладання диригування. Івано-Франківськ, 2006. 96 с.
4. Доронюк В. Д., Зваричук Ж. Й. Шкільне хорознавство. Івано-Франківськ: Плай, 2008. 256 с.
5. Коломоєць О. М. Хорознавство. К.: Либідь, 2001. 244 с.
6. Хлебникова Л. О. Методика хорового співу у початковій школі. Тернопіль: Богдан, 2006. 134 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://bdpu.org/library.html>
2. <http://edu.bdpu.org/>
3. <http://referatu.net.ua/referats/49/36708>
4. http://www.rusnauka.com/7_NND_2009/MusicaAndLife/42728.doc.htm
5. <http://studentam.net.ua/content/view/7385/97/>
6. Медіатека факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв, ауд. 56 308.